

V

v černě	ve smutku
v čerty [v/f]	pryč, do čerta (<i>Di v čerty.</i>)
v domě	doma
v dýmě	pryč (<i>Je v dýmě.</i> - ztratil se, utekl)
v hromádce	skrčený
v chodě [v/f]	v běhu, v provozu
v jednom hypě	skokem
v jednom kusi	stále, neustále, pořád, bez ustání
v jednom pajzi	bez ustání, bez oddechu
v kalupu [v/f]	ve spěchu
v kútě [v/f]	v šestinedělí
v kyty [v/f]	v nohy; 2. utíkat, prchat
v laběť (M)	pryč (též "v dýmě")
v limbu	v podsvětí, v předpeklí
v mrku	v mžiku
v mygu, -ku	v mžiku, okamžitě, ihned
v nádbě	zamluvený
v nohy	utíkat, běžet, prchat, ten tam! (<i>Zloděj v nohy. Prásk motykú a v nohy.</i>)
v nohy!	pryč! (dát se na útěk)
v očíhled'a	vůčihledně
v oko mrknutí (Z)	v okamžení
v páře	v páru
v poly [v/f]	v polovině, napůl
v prsoch [v/f]	průměr klády v polovině délky
v přeřšli	v dlaních
v pústě [v/f]	v postní době
v ráz	najednou
v řit', v řit'!	volání ptáků (uprchlých ze škrínky nebo z pod říčice)
v sed'ačky	sedě
v ten raz [v/f]	ihned, rychle, v tuto chvíli
v tichu	v klidu
v úpoly [v/f]	za boky, v polovině těla, v pase (<i>Zahrňaci halenu v úpoly.</i>)
vábnička	vábnička
vaček	vemeno (ovčí nebo kozí); 2. plod švestky znetvořený; 3. část "vřetena" pohybující "žíbrem" ve mlýně
vada	kaz
vaděnica	hádky, váda
vadit' sa	hádat se, vadit se, přít se
vagace, -cí	prázdniny
vágala	člověk tlustý, neohrabaný
váha	páka užívaná ve "zvrátce" proti převrácení povozu
vahadlo	váhy na sýr (váha páková dvouramenná, přezmen)

vahan	necky kulaté se dvěma ušima na zadělávání koláčů; 2. miska vah; 3. tyč na nošení puten, s řetízky na koncích (též "nosárky")
vahan (R)	necky kulaté, dlabané z jednoho kusu dřeva na zadělávání těsta, "okřín"
vahánek	korýtko dřevěné dlabané
váhovisko	sochor
váhú	pomalou, váhavě, po vůli (<i>Na panském sa dělá váhú.</i>)
váhy	tažné zařízení mezi postrojem a vozem
vachta (z n.)	hlídka, stráž
vachtař, -těr	hlídač
vajco	vejce
vajda	viz "vojvoda"
vajděna	žena "vojvody"
vaječnica	vejce smažená
vajka	varlata (kozlí, beraní)
vakeša	ovce bílá s černou obrubou kolem očí a huby; 2. vůdčí beran nebo ovce
vakše mn.	klouby
val	hřídel palečného a vodního kola ve mlýně
val. banderyjum	valašská jízda
valací	určený k válení
valač	ten, kdo si valchuje sukno na valše
valačový	určený k válení prádla ("valačová deska")
valach (z rm.)	pastevec ovcí (nebo koz) pracující za úplatu na salaši od května do října, který pomáhá bačovi; 2. hřebec vykleštený; 3. malý "fukar" na čištění zrna (již větého)
Valach, -ška	obyvatel(ka) Valašska; 2. obyvatel rumunského Valašska
Valachy	Valašsko
válání	valchování
valaská, -šská	tanec točivý ze Vsetínska
valaský	nesprávný výraz pro "valašský" (správně se má tvořit od kmene valaš, tedy valašský, -ská, -ské, -ščí, Valašsko, Valaška, valaščina ap.)
valášča	valášek (malé valašské děvče nebo chlapec)
valaščina	valašské nářečí (<i>Misárek: Jak sem pochodil s valaščinú.</i>)
valášek (B)	ovčák, který pásal ovce i kozy
Valaši těšínští	obyvatelé horských dědin frýdeckého panství
Valaši Hornáci	obyvatelé býv. panství vsetínského, meziříčsko-rožnovského a Rusavy
Valaši Javořinci	viz "Valaši pasekáři"
Valaši Pasekáři	obyvatelé horských dědin býv. panství hukvaldského
Valaši Záhoráci	obyvatelé horských dědin býv. panství lukovského a vizovického
Valaši Zálesáci	obyvatelé horských dědin býv. panství brumovského
Valaši Závřáci	Valaši z dolního Pobečví (z val. dědin Kelečska, Hranicka a Lipnicka)

valaška	sekerka s dlouhým topůrkem sloužící k obraně, sekerka ozdobná; 2. ovce s hrubou vlnou a vysokou dojivostí; 3. kabátek z bílého sukna; 4. valašská pila s vodním pohonem, jednolistová
valašská muziga	hra lidových hudeců (v 16. a 17. stol. jen "gajdy a husle"; v 1. pol. 18. stol. "gajdy, husle, cymbál", od pol. 19. stol. nahradila dudy basa a přibyly "kontry a kładynétl C")
valašská radost'	viz "taliga"
valašské nářečí	nářečí, dialekt, užívaný na Valašsku (z hlediska dialektologické terminologie nesprávný termín, zavedený F. Bartošem; jedná se spíše o národopisný pojem, který je nevyhovující, avšak vžitý a na Val. obecně používaný), viz též "východomoravská nářečí"
Valašsko	území severovýchodní Moravy, na němž žijí obyvatelé hovořící valašským nářečím - historicky k němu patřila území býv. panství meziříčsko-rožnovského, vsetínského, brumovského, vizovického a zlínského, dále také horských vsí býv. panství frenštátského, starojického, hranického, bystrického a lukovského. Dnes etnografové řadí do Valašska pouze oblast Meziříčska, Rožnovska, Vsetínska, Vizovicka, Valašskokloboucka a také Zlínska.
valašský čaj	kořalka vařená se skořicí, hřebíčkem a medem
valašský guláš	viz "polévka škopová"
valašský hák	pluh nejstaršího typu užívaný na Valašsku (ze samorostlé "vřidele a hákoviska")
valašský statek	ovce, kozy
válat'	koulet, válet; 2. válet sukno na valše; 3. vyválet, vyhladit, vyžehlit faldy dřev. válečkem
válat' sa	válet se, dělat kotrmelce; 2. lenošit; 3. líhnout se
valba	střecha sešikmená z boční strany
valdúfky	oči vykulené
válec	vál sloužící k válení pole
válek	váleček na válení těsta
válence	viz "stěrky, zátěrky"
válenka (R)	deska na vyválení chlebového těsta
valgáč	tloušťák, tlusté mládě (štěně nebo jehně)
valgavý	zavalitý
valcha	zařízení na výrobu sukna valchováním; 2. zařízení na vydělávání kůží; 3. deska zvládná k ruč. praní prádla
valchář	dělník na "valše"
valchovat'	zpracovávat vlněnou tkaninu zplst'ováním na sukno nebo "huňu"
valchovat' hubú	moc mluvit, pomlouvati
valchovat' sa	válet se (v něčem)
valibuk	silák
valigura	nemotora
valit'	střílet, házet; 2. valit, koulet, kutálet; 3. jít, spěchat, pospíchat, hnát se ("voda sa valiľa"); 4. lhát, mluvit nesmysly, vtipy (<i>Neval nás.</i>); 5. jíst a pít s chutí (<i>Zvalil co uvid'él</i>); 6. mluvit plyně (<i>Valil dobře německy.</i>); 7. močit

valit' oči	vyvalovat oči
valit' sa	hrnout se, odcházet
valňák	celodřevěný vůz starého typu, nekutý, s malými koly
valný	zavalitý, hřmotný, valivší se (např. medvěd.); 2. válení schopný (když sukno není valné, musí být ponecháno v "huňku" déle), vhodný k válení "vašem" (o půdě)
valný vůz	viz "valňák"
vaľovisko	pelech, ležisko
vančúvek, -vka	kotlinka v boku hory
vandělík	evangelík
vandrovec	vandrovník, řemeslnický tovaryš (cestující za účelem hledání práce)
vandžírovať	kuchat, vyvrhovat
vangla	vana
vanka	dvouchá oválná dřevěná nádoba na koupání dětí
vánoční strava	zbytky štědrovečerní večeře, které se dávají dobytku
vanštrok	necky na praní prádla
varhánky	viz "pančuchy ubírané"
varhánky (M)	harmonika foukací
varmuža	kaše krupičná zahuštěná vajíčky; 2. upražená slanina zalitá mlékem s krupicí a vejci; 3. zasmažka z mléka a másla, která se jí s kaší; 4. člověk nevlídný, nevrly "co néni g ľud'om")
varmužka (Z)	polévka chlebová s kmínem a česnekem
varovať	hlídat, strážit
varovčik	pes hlídací
varta	hlídka, stráž, stanoviště hlídky
vartáč, -týř	ponocný
vartěř	hlídač noční (chodívali na vartu v noci "po čidě" dle čísel domů a scházeli se v obecní "búdce" nebo "vartovni". Předávali si "kyj", později "porúčáľ" na vartu obecní posel, který přenášel "píščaľku")
vartovať	hlídat, střežit
vartovňa	strážnice, hlídací stanoviště; 2. vrch s dobrým výhledem, na němž byla stráž, která v případě nepřátelského vpádu (obv. z Uher) vystřelila z děla a zapálila signální oheň
varvas	viz "tarvas"
varvasit'	viz "tarvasit'"
varvasit'	tropit hluk, vřavu (<i>Voda vře, až tak varvasí. Chľapi varvasili, že nebyľo čuť svého slova.</i>)
varyš	tovaryš
varyť	odtáhnout, odejít (<i>Vari!</i>)
váňa	jídlo vařené, vaření
vaňačník	polička na vařečky závěsná
vaňacha, -řecha	vařečka, naběračka dřevěná
vaňachář	výrobce vařech
vaňák	hrnec velký do pece; 2. kámen pískovcový k ohřevu vody
vaňaska zednická	lžíce zednická
vaňasník	polička na uložení vařech
vaňbuchta	nekňuba

vařené	svařená kořalka
vařeška, -aška	viz "vařecha"
vařírňa	místnost (místo) na vaření povidel z "trnek"
vasko	vlhko, mokro
vaský	vlhký, mokrý, provlhlý
vaščina (M)	močalovitá půda
vatoša	kabela, brašna
vatra (z rm.)	ohniště a velký oheň na něm (v horách); 2. oheň signální, strážní; 3. pochodeň
vatra (F)	oheň v kolibě
vatrál	hůl pastýřská, zahnutá a okovaná (na úpravu ohně)
vatrc	velký, neforemný kus (též "fatrc, gavał")
vatřisko	místo, kde se obv. pálí "vatra"
vaz	jilm
vazák	trám vazební
vázané	dar kmotrů novokřtěnci
vázání	peněžní dar rodiče od kmotrů
vázání srubu	trámy dolní části srubu domu (mezi "podešvú, slepým prahem a podokenním prahem")
vázání srubu	dolní trámy srubu (mezi "podešvú a podokenním prahem")
vázanica (B)	přadeno vlny
vázanka	šňůrka
vázaný	pletený
vázat'	plést
vážit' koření	klíbat, usínat (kývavě v sedě), podřimovat, tlouci špačky
vazký	mazlavý, lepkavý, pojící se; 2. vlhký (jen o chlebu a požatém obilí)
vážky	váhy, vážky na vážení závaží; 2. vahadlo k vážení vody ze studny
vážný	těžký
vazový	jilmový
vbácat (Z)	vházet (bez ladu a skladu)
vbízat' (sa)	nabízet (se), vnucovat (se)
vcochmat' (sa) [v/f]	vecpat (se), vtlačit (se), vměstnat (se), (v)strčit něco (do čeho) (<i>Tak, že tam tú truhľu vcochmali.</i>)
včelňa [v/f]	včelín
včéra [v/f]	včera
včerajší	včerejší
včerejšek, -ko [v/f]	včerejšek
včil, -ěj [v/f]	teď, nyní
včilějško [v/f]	nynějšek, dnešek, přítomnost, současnost ("o včilějšku, o včilšku")
včileky	viz "včil"
včilkej, -ky [v/f]	viz "včil"
včilšek	nynějšek
včilší, -lejší [v/f]	nynější, dnešní
včilško [v/f]	viz "včilějško"
vdaj	vdavky, vdávání (<i>Majú dvě roby na vdaj.</i>)
vdajná	již zralá na vdávání
vdákat', gdá-	kdákat; 2. křičet, naříkat (<i>pejor.</i>), (též "kokodákat")

vděcipiča	viz "vděčoň"
vděčit sa (Z)	lichotit se úsluhami (komu)
vděčný	milý ("su vděčný" - jsem rád, "byť vděčný" - zavděčit se)
vděčoň	podlézavec
vděk	vhod (<i>Nebylo mu to za vděk.</i>)
vdlachmat' (sa)	vtlačit (se), vecpat (se)
vdolečky	koláče malé, obv. s tvarohovou náplní
vdolek	koláč velký kruhový (též "frgál")
ve dvojnicu	mlátit v páru (též "v trojnicu, štvernicu, paternicu, šesternicu" - 3, 4, 5 nebo 6 osob)
ve slunci (M)	na sluneční straně
ve svislách	na patře (stodoly)
ve vředě	v záchvatu (padoucnice)
ve žniva (R)	o žních
vebřéct'	vstoupit do vody, brodit se
věc	užívá se v různých významech: "to je věc" - něco, "tá věc" - něco neslušného, o čem nelze mluvit (např. vše co souvisí s pohlavím), "nikerú věců" - nijak ap.
věc, -céj	víc, více
věcnost'	poznatek, znalost
večernica	večernice (Venuše)
večerovat (B)	večeřet
věčí	větší
věčím dílem	téměř, skoro úplně
věčko	víko
věčné věky	věčnost ("na věčné věky" - navždy, navěky)
ved'	vždyť, však
vedek	poslední čtvrt Měsíce
vědérko	soudek o obsahu vědra, soudek na zelí ("dvojka, trojka, štvěrka a pětítka" - do větších se zelí nenakládalo)
věděť'	vědět, znát; 2. poznat (<i>Nedała sa mu věděť.</i>)
vedla	vedle
vedlevá, -váci	vedle
věď'mo	zpráva, vědomost
vědomky	vědomě
vědomkyňa	vědma
vědro	vědro = 40 mázů = 56,6 l (st.rak.objem. míra)
vědrovačka	lopata používaná ve sladovnách
vedžgat'	vecpat
věchet', -cht'	vích, věchet, věchýtek
věchněj	více, lépe (<i>Už je mu věchněj.</i>)
věchnějši	větší, lepší
věchný	prostranný, pohodlný, zlepšený
věcht'	věchet; 2. žmolek zplstěné vlny při barvení
vějačka	lopata se širokou hlavou používaná na větí cepy vymláčeného obilí
vějica	vějička na ptáky pomazaná ptačím lepem
vejít'	vejít, vstoupit (<i>Vešla do něho zlost'</i>)

vějíť do škody	pást se na cizím
věko	víko, ze slámy zhotovený poklop "kadlubu", díže ap.
vekslovat' (z n.)	měnit, obměňovat
veške	výšivky na ženském kožichu
vela, -lo	mnoho; 2. kolik
veličajzný	obrovský
veliká voda	povodeň
velikonoce	Velikonoce, velikonoční svátky (v křesťanství připomínka umučení a vzkříšení Ježíše; pohyblivé svátky - vždy v následující neděli po prvním jarním úplňku mezi 22. 3 až 25. 4.)
veliký	velký, obrovský (též "velikánský, velikúcný")
veliký púst	púst od Zeleného čtvrtku do Bílé soboty - vzkříšení)
veliký týden	postní týden před Velikonocemi
velky (F)	protivný
velo	velmi
velo-nevelo (R)	tak všelijak, nijak valně
vemenco	vemeno
vemžik	vmžiku
venkocem	veskrze, naprosto
venkový	venkovní ("venkové okno")
ventorec (B)	břicho velké
ventra	nadávká pro ženštinu
vepřovica	cihla nepálená
verbežit' si	dělat si legraci
verbovat'	provádět nábor, najímat vojáky, lákat, vábit, zvat; 2. hýřit
verbuňk	odvody branců
vergl	flašinet; 2. opotřebovaný, neseřizený stroj
verglář	flašinetář
verglovat'	lomcovat, neodborně zacházet
věrně	věrně; 2. upřímně, hned, sotva, právě ("enem věrně, co věrně, jak věrně")
verš	sloka
verštat	dílňa; 2. stav ruční tkalcovský; 3. stůl řemeslnický; 4. soustruh na obrábění dřeva
verštátek	ozdobná stužka na okraji soukenných střevíců, vpředu svázaná do mašle
věrtel	věrtel (st.obj.m.) = 0,4 korce = 23,25 litru zrna
věrtel	viz "korec"
Veruša	Veronika (Veruša, Veruna)
věřit'	věřit, mít v někoho bezmeznou důvěru
věřit' (sa)	věřit, důvěřovat; viz také "nevěřit' sa"
věřte	věru
veselá barva	světlá barva
veselí	veselka, svatba
vesní	jarní
vesnit' sa	nastávat jaro
vesno	jaro

vesnút' sa	vlézt, vsunout se (kam)
vespust	nesmírně, pustě (mluvit, utrácet, blouznit ap.)
vést' přede	být vpředu
vést' sa	dařit se (<i>Vede sa mu dobre.</i>)
vést' si	dobře se chovat (<i>Pěkně si vede.</i>)
vesta kožuštinová	vesta hnědé barvy z ovčí kůže bez rukávů
veš	veš (také "muňka, bírka, rebelka, mynářka")
veška	bambulka hedvábná barevná na ženském kožichu
vešky	ozdoby z červeného a zeleného hedvábí na kožichu (vpředu)
vešplán (z n.)	modř na prádlo (Waschblau)
vet'	vždyť, však, neboť
vět'	vět, čistit obilí od plev prohazováním proti větru
vetek (F)	poslední fáze Mésíce (před novem)
větí	čištění cepy vymláčeného obilí "větím"
vetkost' (Z)	vetchost
vetký (Z)	vetchý
vetnúť	udeřit, praštit (<i>Jednu mu vetnúť.</i>)
větr	vítr; 2. čich zvěře
větrch (VK)	vítr
větrovica	deska ve štítě na přečnávající části střechy
větry	nozdry (zvěře)
větrák	větrný mlýn
větrisko	vitř, prudký, vichřice
vetula	děvče (též "cérka")
veža, vě-	věž
vezdél (M)	podélně
věžitý	věžatý
věžný	věžní
vhlobiť	vtlouci, zatlouci (hřebík)
vhřčat' sa	vhřnout se, vtlačit se (hřmotně)
vchodit' do lásky	být oblíbený, sympatický
vičák	vikev; 2. směs chlebového obilí a vikve
vičkál (Z)	rozpuštělý chlapec
vičňák	chléb z "vičáku"
vid'a v oči	vůčihledně (též "v oči hled'a")
vidávat' (sa)	vidívat (se)
videňák	ovčí zvonec jasného hlasu
vidění (M)	sen
videňský	peníz starý (12 do groše)
videňský cent	st. rak. váh. jedn. = 100 liber = 56 kg
vidět' sa (M)	líbit se (<i>Nová dívka sa nám dost' vidí.</i>)
vidík	místo, na které je odevšad vidět (<i>Nechte to na vidíku.</i>)
vidiš! vidište!	hle! hled'te!
vidiš-tě ho!	podívejme se (naň)!, hele ho!
vidlica	nástroj k srovnávání hořících dřev v peci

vidlice	vidlice železné dvojzubé na dlouhém topůrku dřevěném ke stavění hrnců do pece (jeden zub se zastrčí do ucha hrnce, druhý se zapře o hrnec)
vidlice mn.	vidle na vsazování hrnců nad oheň
vidlice (B)	kalhoty (též "nohavice")
vidlička	součást jídelního příboru
vidlovat'	házet vidlemi
vidly	vidle ("hnojné a senné")
vidly dvojky	vidle na podávání snopů (též "podávky")
vidly pětky	vidle na ohrabky
vidly sedmičky	vidle na ohrabky
vidly šestky	vidle na ohrabky
vidly štvěrky	vidle na obracení a kopkování sena
vidly trojky	vidle na obracení a kopkování sena
vidmo	přízrak
vidná	vědma, věštkyň
vidný	jasnozřivý, jasnovidný; 2. zřejmý
vidomky (Z)	vida
vid'úvat' (sa)	vidívat, setkávat se někdy
vidzet' (R)	vidět
viřiliky kuliky	posměch z němčiny
viglat' (sa)	viklat (se)
vích	věchet; 2. značka pro zákaz vstupu na pole
vicherný	znamenitý, vyhlášený (též "výchytný")
vichor	vichr
víchstruh	stolice na strouhání loučí
viják	navíjedlo příze
vijókat'	pobízet koně nebo krávy v tahu povoláváním "vje, vijé nebo vijó"
vika, vy-	vikev
víko	víko slaměnné na díži
viks	leštadlo na boty
viksovat'	krémovat (boty)
vincek	kamínka litinová
vincétla (B)	růženec z cukrových koleček (<i>Na nitečce navlečené ploskaté pagáčky jak halěr velké.</i>)
vincétle	bonbóny větrové
vinit'	obviňovat
víno čaganové	borovička, jalovcová (jalovčinky se otloukají čaganem do plachty)
vinovat'	vinit, klást za vinu
vinovatý, -ný	vinný (mající vinu)
vinový	vinný
vinš	přání
vinšovat'	přát
vint	závit šroubu
vira	úvěr, kredit
víra	víra, vize, jasnozřivost (též ve významech: "vložit' víru" - uvěřit, "na víru" - bez sezdání, "na viru" - na úvěr ap.)

virgajs	nářez, výprask (valašsky: "Vydržíš!")
virgula	vidlice z prutů ke hledání vody, rudy nebo peněz (než jsou k tomu způsobilé, musí být po určitou dobu uschovány v šátku, který neměla v rukách žádná žena - ani při výrobě, ani potom)
virvál	vřava
viřtla	vuřt
visačky	hrušky (druh)
visák	pentle visící z copu děvčat
visák (Vi)	svízel
viš-i	viš-li
višňa	višeň
višňa, vy-	višeň (strom), višně (plod)
višpánka	rákoska
viť	vít, vázat, plést (věneček, kytici)
vitaj!, vitajte!	buď(te) vítán(i)! (na Val. nejužívanější pozdrav)
vítané	dárek z cesty na přivítanou
vítat'	vítat ("Vitaj!, Vitajte!", Vitaj Ozefel!, Vitajte kmocháčku! Vitajte oba!, Vitam vás. Vitam vás takéj!")
vítka	pohoštění na uvítanou; 2. věti vymláceného obilí
vitra	provaz, úponek, upletený z březového proutí; 2 prut, hůl (<i>Vytát mu vitru.</i>)
vitrál	viz "vitra"
vívka	větí obilí
víza	vidění, vize, zjevení, jasnozřivost, věštění
vizet (B)	vědět
vizet' (Vi)	vidět (<i>Vizeš-i?</i>)
vizír	otvor ve štítě ozdobný; 2. hledí u přilby; 3. vůdčí beran ve "fálce"
vizitýrovat'	obhlédat, kontrolovat
Vizovice	Vizovice (nikoli Vyzovice)
vjadnút'	vadnout
vjedno	dohromady, najednou
vjejačka	lopata k čištění vymláceného obilí (jednoruční nebo obouruční)
vkasať (sa)	vstrčit, vecpat (se), vmáčknout se
vkročit'	vkročit, vstoupit; 2. skočit do řeči
vlač	klásí ze snopů ve středu humna v "posadu"
vláčit' (sa)	vláčit; 2. vláčet se (po nemoci)
vláčit' si	snášet na hnízdo
vláčka	vláčení pole
vláčuha	keř tažený po poli nahrazující brány
vládný	silný, pevný, vyvinutý
vladovat'	ovládat se, vládnout sebou, hýbat se
vlahá, -hútka	vláha; 2. vlašná voda (v díži); 3. déšť, který jen krátce sprchne
vláky	břevna sloužící k dopravě pluhu vlečením
vlas	povrch počesané tkaniny (s chloupky)
vlasový buk	buk s bílou kůrou a bílými vlasy v prasklinách
vlastnit si (Z)	přivlastňovat si
vlašťúvka [v/f]	vlašťovka

vlča	vlček
vlčatý	zvlčilý, mající vzhled vlka
vlčí mhlá	šeroslepost (hemeralopie), nedostatek vitamínu A
vlčí ocas	bob planý
vlčí tlama	hledík
vlčura	vlčí kožešina; 2. kožich z vlčí kožešiny
vlezdoprdelka	lichotník, úlisník, podlézavec
vlezdoprdelkovat'	lísat se, lichotit (komu)
vlezdořit'a, -tka	viz "vlezdoprdelka"
vlezení	chalupa (žert.)
vlézný	široký ("vlézný komín")
vlézt' (sa)	vejít se (<i>Vleze-ji ten olej do téj sklénky</i>); 2. vlézt
vlézt do škody	pást na cizím
vlha	žluva
vlhotina	vlhkost
vlk	vlk; 2. planý výhon na ovocném stromě; 3. květ lopuchu; 4. nákaza stromové kůry; 5. opruzenina (na hýždích)
vlna uherská	surová vlna dovážená z Uher
vlňák "do kříža"	vlňák nošený přeložením v uhlopříčce
vlňák "na po-tažito"	vlňák složený podélně (ne v polovině šířky)
vlňák barevný	pokrývka do nepohody čtvercová z vlněné vzorované látky s třásněmi
vlňák, vyl- vlnatý	pokrývka z bílého sukna (160x160 cm), vlněný
vlněnka	sukně z červené vlny se svisle pruh. linkami; 2. sukně sváteční z ruč. tkaného plátna (osnova len, útek vlna)
vlomit' sa	vložit se s chutí do něčeho, zapracovat se
vlóni	loni
vložení	balík vlny k barvení
vložěňový provázek	silný provázek, jímž se svazuje "vložení" vlny před ponořením do velkého hliněného obezděného hrnce, v němž je indigová barva rozvařená v lidské moči
vložit' sa (do čeho)	ujmouti se nějaké věci vlastní, nebo vmíchat se do věci cizí za účelem skoncování ve prospěch vlastní nebo jiného
vložit' víru vnitř	uvěřit něčemu přípona, téměř se neuzívá (nahrazuje se předložkou v, ve - "v chaľupě, v sobě, v něm, jabko v sobě chrobavé" ap.)
vňuknutí	vňuknutí
vočihled'a	vůčihledně, zřetelně, jasně
voda nevoda	jakoukoliv cestou
vod'anka	polévka lojová prostá
vodár	nosič vody žencům
vodňačka	druh řepy setý do strnisk
vodonoš	místo, kde voda prudce vytéká ze země (obv. po dešti)
vohá! (B)	povel kravám a volům k couvání
vochla	hřeben k počesávání lnu
vochlovat'	počesávat vlákna lnu před spřádáním

vojenka	žena energická, rozkazovačná, panovačná
vojenka (R)	smělá ovce
vojna	válka
vojvoda valašský	vojvoda, svobodně volený vůdce valašského lidu (v 15. a 16. stol.) jehož práva a povinnosti byly vymezeny tzv. "valašským právem" Známy jsou rody Krbců a Žáčků na panství hukvaldském v Kozlovicích, rod Muranů na panství frýdeckém v Ratiškovicích, rod Kramolišů v Rožnově. Později byli vojvodové na jednotlivých panstvích jmenováni vrchností; nosili červený kroj a řešili výhradně spory mezi osadníky a obcemi vzniklé při pastvě valašského dobytka (práva vojvodů zanikla v pol. 19. stol.) Vojvoda vsacký sídlil obv. na Hovězí nebo Halenkově (pod jeho správu patřilo i povodí Senice), brumovský v Lysé, později ve Val. Kloboukách.
vojvodství	úřad; u Valachů vojensko-správní a hospodářská oblast vedená původně voleným vojvodou a sborem přísězných dle "valašského práva". Později byli vojvodové jmenováni vrchností a jejich práva byla značně omezena.
vol nevol	volky nevolky, chtě nechtě
volacko	vole
volák	povozník s volským potahem
volat'	volat; 2. zvat, poznat; 3. cenit si (při prodeji)
volat' cenu	cenit si (<i>Co za tú vlnu voláte?</i>)
volat' sa	jmenovat se křestním jménem nebo podle přezviska (<i>Volám sa Jan. Volá sa Jastrábík, ale píše sa Orsák.</i>)
volavý(á)	vyzývavá, vzrušivá, sexy
vole	struma, zvětšená štítná žláza (v minulosti onemocnění na Val. velmi časté kvůli nedostatku přírodního jódu)
volí oko	blatouch
volit'	chtít
volit' si	hovět si, hýřit, dělat podle svého
volnavý	pomalou rostoucí
voľovina	hloupost
voľovský	volský
volovy oči (F)	blatouch
voňat'	očichávat, čichat
voňavý chrobak (F)	tesařík pižmový
vonět'	vonět; 2. chutnat; 3. páchnout, být cítit (<i>To maso už trochu voní.</i>)
vonět' smradem	zapáchat, smrdět
vonica	kytice, kytička
vonička	kytička, každá květina zahradní (i když nevoní)
voskovic	svíce ze včelího vosku
vozgřít'	mazat, slintat
vozgřivka	slintavka
vozička	klouzačka, cesta uježděná sáňkováním

vožík pěší	dvoukolák bez žebřin
vozina	vožík, na který se upevňovaly trámy při řezání na pile "jednošce"
vozit' sa	klouzat se, sáňkovat
vozit' sa na	postihnout si na někom
vozit' tchořa (Vi)	nosit nebo vozit milenkám doma nakradené potraviny (slaninu, uzené, mouku apod.)
voznica	vozová cesta
vpálit'	vběhnout (úprkem)
vpít' sa	vsáknout
vpĺznút'	vklouznout, vetřít se (<i>Chťél vpĺznút' do jejich gruntu.</i>)
vpřdat' sa	míchat se (do čeho), vměšovat se
vrabec	vrabec
vracat' (sa)	vracet (se)
vrana	vrána
vrandžet'	žebřit s pláčem
vraní oko	otlak na noze, kuří oko
vranky (B)	buchtíčky neplněné, máčené ve mléce
vrap	sklad, záhyb, fald (na látce)
vrapčinka	třešně planá
vrápený	faldovaný, skládaný, plisovaný, nabíraný
vrapovaný	faldovaný po šířce (punčochy, vys. boty)
vrapovat'	skládat (plisovat látku)
vrásnitý	vrásčitý
vráta	vrata
vratečka	vratič (bylina)
vratič	viz "návrtníček"
vrátka	oplátka
vrátnica	deska na vrata
vrátník	hlídač u brány, vrátný
vraz	hned, v tu chvíli
vráž (M)	šleh, stopa po něm, podlitina, modřina
vráža	jizva po bodné ráně
vrázit'	krákoravě žvanit plané řeči
vrázit' (sa)	otevírat dveře (často a zbytečně), chodit sem a tam (dveřmi), vrzat se
vrázit hubú (B)	lát, nadávat, hubovat (<i>Furt po něm vrázila hubú.</i>)
vrba	vrba
vrbčí	vrbové chrastí
vrbí	vrboví, vrbiny, vrby
vrbica	mladá vrba
vrbičí (B)	vrboví
vrčák (Z,Vi)	řehtačka velikonoční
vreco, -ce	měch, pytel (na rameni); 2. kapsa
vredykat' (sa)	vestěhovat (se), vecpat se, nastěhovat se
vrǵala	čahoun
vrgula (F)	vidlice z větve, s níž se stahovalo dřevo

vrh	hod; 2. rozsev obilí (rukou); 3. lichý počet; 4. stará jedn. určující počet - vrh = 3 ks, 3 vrhy = 9 kusů, 20 vrhů = kopa
vrhat'	vrhnout, zvracet
vrhnút' sa (na)	podobat se, zdědit vlastnosti po někom (<i>Vrhnúl sa po tatovi.</i>)
vrch	horní strana, horní část
vrch všeckého	dokonce, vrchol všeho
vrch, vrch	vrch, kopec (ve výrazech: "z vrcha" - s kopce, "z vrchu" - shora, "vrch" - velké množství, "vrch všeckého" - největší, "vyjít na vrch" - vyjít najevo, "za vrch stołem" - u stolu ap.); 2. vrchol; 3. verš
vrchama	přes hory, po chodnicích
vrchař (R)	pastevec na vysokohorském kravském salaši, pasekář; 2. vlastník nebo nájemce salaše, bača
vrchkopec	temeno kopce
vrchovec	vrchní haluz stromu
vrchoví lidé	obyvatelé pasek
vrchovišče	horní (živé) větve jehličnatého stromu
vrchový	horský
vrchtitý	vrchovatý
vrchy	kopce, vrchy, vrcholy kopců; 2. pole na kopcích
vrkoč	copy ovinuté barevnou stužkou obtočené kolem hlavy
vrkotat'	povrkávat
vrlina	kmínek stromu (jehličnanu) neopracovaný, podložka pod klády (též "návaľa")
vrnožit'	švitořit, šveholit, trylkovat, cvrlikat, zpívat tiše a tence krátkými jednotvárnými zvuky (vrnožíja mladí ptáci, kobylky)
vrstva	snopy vodorovně uložené
vrš (M)	horní část svahu
vršák	vrchní část koruny malého stromu
vršáky mn.	vršky stromů zbylé po těžbě
vršané	obyvatelé vrchů, "vrchaři"
vršeček	vršek (stromu)
vršek	viz "vršák"
vršín	vrch
vršúvky (Vs) [v/f]	jablka (druh)
vrták	nebozez (s točidlem a držadlem pro levou ruku)
vrták americký	mohutný vrták, jehož ostří bylo vylepšeno motyčkovitě zahnutými řezacími nožíky; sloužil k vrtání dřevěného potrubí na vodu
vrt'anka (F)	mouka mletá na ručním "mlýnci"
vrtat'	vrtat
vrtel	věrtel, půl měřice
vrtění	ruční mletí na "mlýnci nebo žrnoch"
vrtět' (F)	mlít na "žrnoch"
vrtět' sa	točit se (při tanci)
vrtnút' sa	obrátit se
vrtohlavý	vrtošivý
vrub	tyčka k zaznamenání dluhů; 2. dluh; 3. hůlka s vřezanými záznamy o produkci salaše

vrúb	roub
vrúbel	klínek v posledním ohnívku, jímž spojují dva řetězy
vrúbl	roub na štěpování; 2. kolík na utahování povřísla
vrútit' sa	vřítit se
vrzat'	vrzat; 2. klábosit
vrzat' sa	viz "vrázit' sa"
vrzat sa (B)	otevírat dveře (často a zbytečně), chodit sem a tam (dveřmi), (viz též "vrázit' sa")
vrzat', -gotat'	vrzat, skřípět, skřípat
vrzdit'	vrčet (o kolovrátku)
vrždžat'	vrzat, křupat, skřípat (o sněhu pod nohama za mrazu)
vrždžet'	vrzat silně krátkými zvuky, skřípat (sníh "vrždží" pod nohama za mrazu, nenamazaná kola nebo stěžeje "vržú")
vrzgač	viz "kurástvová buchta"
vrzgat'	vrkat (pták "vrzga, vrzolí, vrzgolí, vrzúga")
vrzgot	vrzání
vrzgotat'	vrzat (jemně), skřípat
vrzgotky	vrzačky v botách
vrzniť +	být mrzutý
vrznút'	vrznout
vrzúgat'	vrzat hlučně (<i>Boty mu vrzúgaly.</i>)
vrzugýňat'	vrzat na housle (hrozně)
vřácnút'	udeřit, praštit
vřácnút'	rozbít se s rachotem, zařinčet
vřed	vřed; 2. záchvat křeče, padoucnice; 3. nemoc vnitřní, která se nedá vysvětlit žádnou zevní příčinou; 4. každá záhadná křeč Jako vřed byly označovány choroby: "lámání v kost'ách, ščípání v hlavě, dření v nohách a rukách, moření v břiše, klání v boku, bolení u srdca, lúpání v křížoch". Dále pak : "vřed zjavný" - padoucnice, "tajný" - bezvědomí, "sečený, tratěný, lámáný, modrý, krútěný, zajeděný, zapitý, zaspaný, zalekaný, zahněvaný, morný" ap.
vřesk	vřískot, křik; 2. dítě stále křičící; 3. vřes
vřeskat'	vřískat, hulákat, osopovat se
vřesknút'	vřísknout
vřešcat'	vřískat, ječet; 2. plakat ječivě
vřetenica (F)	slepýš
vřeteno	hřídel unášející "běhún" ve mlýně; 2. osa kovová zapadající do "papřice" v ručním "mlýnci" Umožňuje zvedání "běhúnu" (kamene). Při zvednutém "vřetenu" se umele šrot, při polospuštěném kameni "vř'anka" (krupice) a při úplném dosednutí kamene "múčanka" (mouka)
vřískat'	vřískat, skučet (<i>Větr vříšče.</i>)
vřít'	vařit se ("voda, šišky vřú" - nikoli vaří se, "zemňáky uvřely" - uvařily se, "voda zevře a vyvřela")
vřítienica	slepýš (věřilo se, že je jedovatá)
vřítit'rn	rehek domácí

vsacké súkno [v/f]	sukno modré, vyráběné vsetínskými soukeníky (barvilo se za tepla indigem rozpuštěným v lidské moči)
Vsacko [v/f]	Vsetínsko
vsacký [v/f]	vsetínský (užívalo se výhradně vsacký)
vset'	založit, ztratit (<i>Desi sem vsét křivák.</i>)
vsetínka [v/f]	viz "vlněnka"
vsíknút' [v/f]	vsáknout
vskříknút' [v/f]	vykřiknout
vstúpit'	vložit se (do čeho)
vsypačka	opálka průměru 40-45 cm opatřená uchem
vsypnút'	vsypat trochu něčeho (jednorázově)
všade, -dy [v/f]	všude
všahde (R)	všude
vše [v/f]	stále ("vše věci" - stále a stále větší, "vše dál, vše horší" (R) - čím - tím)
všebližej (M) [v/f]	blízko, poblíž, nejbliže
všecek	všechno, úplně, zcela
všeci [v/f]	všichni
všecinko [v/f]	všecičko
všecko [v/f]	všechno
všedobr horský [v/f]	léčivá bylina ?
všela [v/f]	čmelík (též "mrle")
všeli- [v/f]	předpona leda- ("všelico, -jak, -jaký" ap.)
všelico [v/f]	ledaco, lecco(s)
všelijakmožně [v/f]	všelijak
všelijakový [v/f]	všelijaký
všelijaký [v/f]	všelijaký, ne hrubě dobrý, nijak valný
všěňa [v/f]	mladá veš (vylíhla z hnidy)
vševěčí [v/f]	největší
všímačný	všímavý, chápavý, bystrý
všivák [v/f]	hřeben hustý k vyčesávání vší; 2. lajdák
všivavý [v/f]	zavšivený
všivún [v/f]	všivák, mizera, darebák
vťalúpit' sa	vetřít se
vťapit' + [v/f]	vlepít (hubičku), udeřit
vtedy [v/f]	tehdy (též "vtedovát', vtedaj, vtedy, vtehda, vtedová")
vtěj [v/f]	vtom, v tu chvíli, najednou
vtentovat'	někam vstrčit
vtěr [v/f]	řez v kládě na pile "jednošce"; 2. viz též "útor"
vtěrák [v/f]	nástroj na zhotovení rýhy pro dno "bedna" (též "útorník")
vtěrování	zhotovení drážky pro zasazení dna bednářského výrobku pomocí "útorníku/vtěráku"
vtrhnút' si [v/f]	rychle si něco obléci, vskočit do bot (<i>Vtrhnúl do papučí.</i>)
vtržno [v/f]	kvapně, ochotně, s chutí
vtržný [v/f]	kvapný, důrazný, rozhodný, hbitý, k činu připravený
vukla	šístka (vlasy přistřižené do čela)
vúl volúcný	hlupák, blbec, idiot

vůla	vůle (též ve významech: "vaša vůla" - jak si přejete, "nedať vůle" - nedovolit, "v dobrėj vůli" - v dobrém úmyslu, "byť po vůli" - vyhovět, "na vůlu" - podle své vůle ap.)
vulgo	alias, jako, zvaný "přezviskem"
vůňa	vůně
vúpoly	kol pasu
vuřt	salám
vúz furmanský	vúz povoznický (též "gréfy nebo fasuňk") Spodek zesílený, zadní kola větší, gréfy vyšší, někdy vyplétané proutím, podvázané řetězem, vrch krytý plachtou, kočí seděl v "kočírce/kelni". Gréfy se skládaly ze 4 vrlin, které byly spojeny "rozpínáky"; ve vrlinách byly "deščky, pruty a řetaze". Sloužil k přepravě objemných a těžkých nákladů na velké vzdálenosti. Zapřahalo se i více koní, na nichž se i sedělo. Později jezdil jen jeden pár, k němuž se při stoupání připřahalo (kočí seděl na sedátku na předku vozu).
vúz hnojňák	vúz na rozvážení sypkých nákladů a hnoje (spodek stejný jako u selského, vrch tvoří obrtle s klanicemi, deska "spodnica", boční desky "bočnice nebo hnojnice", vozí-li se sypké hmoty vloží se mezi ně příčná "čela")
vúz hrubý	viz "vúz selský"
vúz kravský	vúz selský menší a lehčí
vúz nízký	viz "vúz hnojňák"
vúz selský	vúz univerzální, určený pro použití horském zemědělství, který se skládal z několika hlavních částí: "předku, zadku, rozvory a gréf" součásti "předku": "násad, osa, poduščica, tradliny, obrtel, klanice, snice, podjížd'a, oje, švořeň, svorník, táhlo, váha, brce s prclíkem a vrúblíkem". Oj je zakončena "zdiřkú, zdržákem, a káčerkem", na němž je navlečen "držák" součásti "zadku vozu": "násad, osa, poduščica, rozsochy/žídlo, tradliny". K vozu patří kola, která se skládají z "hlavy s bukšú, špic a lúkoti", které spojeny tvoří "oklad s ráfem". Ke kolu patří též "záosek a podluška". Předek a zadek vozu je spojen "rozvorú se svěrákem a podkladkem". Přečnívající konec "rozvory" se nazývá "ocas", na něm bývá umístěn "šlajf/šrúb s klátkem a prackú", nebo koncový "švořeň-závozník" Selský vůz byl pro polní svoz vybaven "gréfami", které tvoří horní a dolní "vrliny/gréfiny", spojené vzájemně "deščkami, pruty a řetazy"; rozepření "gréf" zajišťovaly "glamy". K výbavě vozu s "gréfami" patří také "lušně", které je podpírají a "paúz".
vybabrat'	zmást někoho, ztropit si z někoho žert
vybambúšit'	vykuchat, vyvrhnout vnitřnosti (u zvěře)
vybáňat'	vykouřit
vybantovat'	tajně prohlédnout a vzít (<i>Vybantoval mu kapse.</i>)
vybarvit'	vysvětlit, vyložit (komu co)
vybarvit' (sa)	vysvětlit, vyložit; 2. ukázat se v pravém světle

vybečať sa	vyplakat se
vybednáriť	vybít, vybednit, rozebrat
vybékať sa	vyřvat se, vykřičet se
vybíjanec	násilník, rváč, nezkontrolovatelný člověk
vybíjaný	prohnaný, všemi mastmi mazaný; 2. vyzdobený cvočky ("řemeň vybíjaný")
vybíjat'	vytloukat "kúľem" díry pro "koľky a ostrévky"; 2. zdobit řemen cvočky
vybírat' sa	časit se, vyjasňovat se
vybláknúť	vypuknout, vznítit se, vyšlehnout (<i>Oheň tak vyblakováť.</i>)
vyblakovať	vykřikovat, slovně napadat
vyblčať	rychle vyhořet
vybledlý	vyrudlý na slunci
vyblednúť	vyrudnout (na slunci)
vyblíknúť	vyšlehnout plamenem
vyblkovať	vyšlehovat
vybobčít' sa	vykálet se (o koze, ovci, králíkovi)
vybombovat (Z)	vydělat, získat
výborlivý	vybíravý
výbornosť	kvalita
vybrakovať	porazit, zabít (ovci)
vybrat' sa	vyjasnit se
vybrblat'	vyčinit, vynadat, vyhubovat
vybrčať' (kemu)	vybrblat
vybrchat' sa	vyhrabat se, vypravit se, konečně odejít
vybrkať' sa	vyvést (se) (<i>Ptáci sú vybrkaní.</i>)
vybrakovaný	vytříděný, vybraný, vyřazený
vybrakovať	vybrat, vytřídít
vybráňat'	někomu nabít
vybréct'	vybřednout, vyváznout, vyjít z něčeho
výbuch (M)	zřídlo na poli
vybúlit'	vykulit (oči)
vyburcovat'	vyplašit, vzbudit, vyděsit
vybúriť' (sa)	vybouřit se
vybyt'	vydržet
výbyt	věno
vybyt' (si)	odbyť si (robotu, trest, nemoc)
vybývat'	zbývat, nadbývat
vycamrat'	prozradit
vycápat'	nabít někomu
vycásat'	nařezat, nabít, nasekat (komu)
vycecať	vymámit
vycecíkat (Z)	vysát, "vycicat"
vycepovat'	vychovat
vycicat' [cy]	vycucat, vysát
vycigániť' [cy]	vyžebrať, vpytat (se lží)
vycimbat' [cy]	vysázet (peníze), utratit

vycízat'	cedit, vylizovat (až do dna)
vycmáňat'	vykouřit
vycmrndaný	viz "vycmrndlý"
vycmrndat'	vylévat
vycmrndlý	zesláblý, vyžilý
vycúdit'	vyčistit, vyprázdnit; 2. vypít
vycúdit' (sa)	vyčistit se po porodu (u dobytka),
vy cudovat'	vyhubovat, nadat
vycury gat'	vy couvat
vy cválat'	vykárat, vycepovat
vy cvekovat'	natlouci "cvoky" do podrážek
vy cvikaný	obratný, zručný
vy cvikat'	vy cvičit
vy čabrat'	vy cákat
vy čahat'	vy šplhat
vy čachrovat'	vyměnit
vy čák	směs ječmene nebo ovsa s vikví
vy čákat'	vy cákat
vy čápaný	deštěm vyhlodaný (skála, cesta)
vy čápat'	vy cákat, vymáčet
vy časit' sa	vyjasnit se
vy častovat'	dát výbavu
vy čehlaný	vychozený, opotřebený (kruhově)
vy čepcovat'	vypohlavkovat
vy čídit' sa	vystřídat se
vy čina	vičná sláma
vy činit'	vydělat (kůži); 2. vyčistit
vy čiňovat'	obdělávat pole
vy číst	přečíst
vy čítat'	vypočítat
vy čka	plevel (druh)
vy čmugat', -mi-	najít, vysledovat, zjistit
vy čnisko	pole po sklizni viky
vy čtlý	vyčtený
vy čtnút'	vyčíst (text); 2. vyčítat
vy čut'	vyslyšet, vyslechnout
vy čvandrat' sa	vykoupat se
vy dájat'	dojit
vy dat' sa	vdat se, provdat se
vy datá	provdaná
vy datí	provdaní
vy dávát' sa	vdávat se
vy dělit'	podělit, odkázat podíl dědictví
vy dherný	nádherný, podivuhodný, velmi pěkný
vy díl	podíl (daný ještě před smrtí)
vy dlab, -bek	vnitřní, vydlabaný prostor "kadlubu"
vy dlabít'	vyžebrat, vymámit

vydójit'	vydojit
vydráňat' +	vyškemrat, vyprosit
vydraný	sedraný, opotřebovaný
vydrapit'	vytrhnout
vydrat'	vyškrábat
vydrat' sa	vytrhnout se, vydrat se, vyškubnout se
vydřdat'	vyškemrat, namáhavě získat
vydřdat' (sa)	vytrásat, vytřepávat, natřásat se
vydrndat'	vyškemrat, vyloudit
vydryjance	viz "cmerky"
vydržat'	být potrestán domluvou nebo bitím (<i>Nedožiraj, až nevydržíš!</i>)
vydřístat' (sa)	vykálet se; 2. vyzradit, vykecat (<i>pejor.</i>)
vydřít'	vyrvat, vytrhnout (z ruky), vzít násilím; 2. vydělat (usilovnou prací)
vydřít' sa	vytrhnout se
vydubit'	vyvést, provést (<i>Cos tam zasěj vydubil.</i>); 2. napráskat, nabít, natlouct
vydúlit'	vypít až do dna
vyd'urbať sa	pracně, namáhavě se z něčeho vymotat (z trní, z dluhů, ze strachu)
vyduť sa	vydovuat se, bortit se
vydýmit'	ukrást (před nosem)
vydýmit' sa	vykouřit se, zmizet, vypařit se
vydyndať	vyžebrať
vyegzecírovať	vycvičit, vychovat
vyfíkat'	vystříkat
vyfíklý	vyfintěný, vystrojený
vyfíknúť sa	obléci se hezky
vyfištronit' (F)	vymudrovat
vyforbiecírovať	vypořádat (koho)
vyfórovať	vyhnat (<i>Šak já ťa vyfóruju!</i>)
vyfrakovať' (M)	dát na frak
výfuk	vejce vyfouklé
vyfukarovat'	pročistit obilí
vyga	vikev
vygécat'	nabít, nasekat (někomu)
vyglajdaný	vyviklaný
vyglajdat'	vyviklat
vyglančit'	vyleštit
vyglgat'	vypít
vyglgnúť	vyloknout, vypít
vyglundat' sa	vyhrabat se
vygluť	vyklovat
vygluť sa	vylíhnout se (o ptácích) (<i>Vyglulo sa enem devět kuřat!</i>)
vygoňance (B)	viz "cmerky"
vygrcat' sa	vyříhat se, vydávat se
vygumat'	vyhloubit díru sochořem pro "kolek"
vyhampasovať	pracně dobýt (na někom)
vyhamrazit'	viz "vyhampasovať"

vyháňani	výhon ovcí na salaš (o svatodušním pondělí)
vyhandlovat'	vyměnit
vyhandrčit'	vyměnit, směnit
výhas	vyhasnutí peci v huti (sklářské)
výchaz	zálsk, zlost (na někoho)
vyhládnit', -nět'	vyhládnout
výhľav	bájný tvor (půl ptáka, půl hada)
vyhlédat'	vyhlížet, jít naproti (<i>Vyhlédali zme tatička.</i>)
výhledný	zřetelný, jako na dlani
vyhľobit'	vytlouct, vyrazit
vyhnájat'	vyhnojovat
vyhnálov	bydlení na samotě
vyhňápat'	nabít, natlouct, nařezat (komu)
vyhňápat' sa	vykálet se (<i>Vyhňápát sa u hnoja.</i>)
vyhnlít'	vyhnilý
vyhodit'	vyhodit, zahodit; 2. potratit (u dobytka)
vyhodit' sa	vyrazit se, objevit se (vyrážka)
vyhogance (B)	viz "cmúr"
vyhójit' sa	uzdravit se
výhončlivý	krmný, dobře se vykrmující
vyhóněný	vyžilý, sex. vybitý
vyhoření	místo po požáru, požářiště ("je tu jak po vyhoření" - pusto a prázdno)
vyhořet'	
	pochybit, nemít pravdu (<i>Neřeknu nic, nerád bych s tým vyhořel.</i>)
výhost'	propuštění z panství; 2. vysvědčení snoubencům o provedení ohlášek
výhranek	vyhrané peníze
vyhrát'	zvítězit
vyhrávat'	dělat zastaveníčko s hudbou
vyhrážat'	vyhrožovat; 2. vyhrazovat (místo)
vyhrčat'	vyhrnout se
vyhřítat'	vyhrnovat
vyhrúzaný	vymáčený a vyschlý ("vyhrúzané boty")
vyhrúžat'	smočit, omočit
vyhrúžený	vylekaný
vyhrúžený	vymočený (ve vodě)
vyhryznút'	vypudit
vyhryznút (Z)	vyštvat, vykousat (<i>Vyhryzli ho z domu.</i>)
vyhřešit'	vynadat, vyhubovat (komu)
vyhúcaný	vyježděný
vyhúcat' cestu	vyjezdit cestu
vyhučet' (R)	vyhořet
vyhújaný	směněný, vyměněný
vyhújat'	vyměnit, směnit
vyhúkanec	bojácny člověk
vyhúkat'	vylekat, vyděsit

vyhúlit' sa	vyjasnit se
vyhúpnúť	vyskočit, vyhoupnout se (<i>Vyhúpni na úz.</i>)
vyhýňat'	hynout
vyhynutý	vyhynulý
vycharbat' sa	zotavit se (z nemoci)
vychladěj	vykuk, vychytralec
vychladit' sa (R)	pomstít se (někomu)
vychlámat' sa	vysmát se
vychlapat' (F)	vypít
vychlópät'	nafackovat, naliskat, naplácat
vychípat'	vypít, vylokat
vychoděný	opotřebovaný, vychozený, vyběhaný
vychodit' z lásky	být neoblíbený, nesympatický
východomoravská nářečí	nářečí jimiž se mluvilo a částečně ještě mluví na východní Moravě, podél slovenských (dř. uherských) hranic. Dělí se na severní a jižní větev, přičemž valašské nářečí patří do severní větve. Termín zavedl do dialektologie prof. J. Bělič. Nahradil tak termín "dialekt moravskoslovenský", užívaný prof. Fr. Trávníčkem. Valašský dialekt se tedy označuje dialektologicky správně jako nářečí východomoravské (severní větve).
vychránit'	vyklidit, vyprázdnit; 2. vypít až do dna
vychránit' sa	vykálet se
vychraňovat'	poklízet, uklízet
vychrblät' (sa)	vykašlat se
vychrkovat'	vykašlávat
vychudnutý	vychudlý, vyhublý
vychvátit'	uchvátit, ukrást
vychybit'	minout někoho omylem
výchyrný	vyhlášený, znamenitý (též "vicherný")
vychystávat'	chystat (přednostně)
vychytit' sa	vyběhnout, kvapně odejít
vyjašený	vylekaný, vyjevený, vyděšený, udivený
vyjašit' (sa)	vylekat (se), vyplašit (se)
vyjavit'	prozradit, sdělit
výjdený	vyšlý (ze školy)
vyjevený (Z)	vyplašený, téměř šílený
vyjímák	vyděrač, vydřiduch, vykořisťovatel
výjimka (Z)	poslední brázda, která rozděluje záhony
vyjít'	vyjít, vystačit; 2. vychodit školu
vyjít' (R)	vyjít, odejít
vyjít' na skazu	upadnout do bídy
vyjít' na vrch	prozradit se, stát se známým (<i>Všecko vyšlo na vrch.</i>)
vyka	vikev
vykahčcat' sa	vykašlat se
vykachrat' (F)	vyzvracet
vykachříňat' sa	vykašlat se
vykartit'	vybít, pozabíjet, vyhubit, vyplnit

vykašlat' sa	vykašlat se
vykašlat' sa na	opustit, ztratit zájem (<i>pejor.</i>); 2. nedat, neposkytnout (též "nakvákat")
výkaz	vyměřený díl lesa ke skácení
vykázat'	určit
vykazít' sa	vyhynout, zkazit se
vykazovat'	vyprávět, zodpovídat se (před soudem)
vyklabávat' (Vi)	vybírat peníze při posledním obcházení vesnice při "klabání" o velikonocích
vykládat'	vyprávět, mluvit, povídat; 2. vykládat zboží
vykládka	vykládání (nákladu)
vyklesnit'	odseknout viditelné suky na "klátku"
vyklit' sa	vymluvit se (z něčeho)
vyklúčit'	vymýtit les
vyklupat'	vydlabat, vysekat
vykmásat'	vytahat, vytrhat, vyškubat
vykmasít'	vyškubnout, vytrhnout, vyrvat
vykmínit'	získat pro sebe
vykocmat' sa	vypravit se (na cestu)
vykohátit'	vyvrátit, převrhnout, vyklopit, vylít z nádoby tekutinu
vykohrtit'	viz "vykohátit"
vykochat' sa	uzdravit se z nemoci
vykombélaný	vyviklaný
vykopat' (M)	vysekat dřevo "motyčků"
vykostkovat'	vybrat pecky ze švestek
vykošťovat'	vychutnat
vykotit' (sa)	vyvrátit, vyklopit, převrhnout, převrátit (vůz); 2. vypravit se (na cestu) (<i>Už sa konečně vykotili?</i>)
vykotúlat'	vykutálet se
vykrabatit' sa +	odejít
vykrámit' sa	konečně se vypravit na cestu
vykrámovat' sa	vypravit se, sbalit si věci
vykrášlený	vyzdobený
vykrbit' sa	zotavit se, vyzdravět
vykrháňat' sa	vykašlat se
výkrojek	ovoce s odkrojenou nahnilou částí
vykrpačit'	vydat (co komu)
vykršat' sa	vykřesávat se z nemoci, uzdravovat se
vykrúcat'	vyždímat prádlo ručně
vykrúcat' sa	vymlouvat se; 2. tančit, pyšně se vykrucovat (v kole)
vykrucovat' sa	vykroucet se, vymlouvat se, vzpěčovat se
vykrúhlit'	vytvarovat vnitřní prohlubeň dušky "křivým pořizem"
vykrútit' sa	vytančit se; 2. vykroutit se (z povinnosti, podezření); 3. vykálet se (o psovi)
vykrútit', -cat'	vyždímat, vymačkat
vykřádat' sa	uzdravovat se, "vykřívat"
vykřápat'	vytlouct; 2. nařezat

vykřát' (R)	okřát
vykřesaný	vysekaný (do kamene)
vykřesat'	vysekat (do kamene); 2. vykřesat jiskru
vykřesat' sa	zotavit se, vyjít z nemoci; 2. stát se, dopadnout (<i>Nevím, co sa z toho vykřeše - nevím, jak to dopadne, co se stane</i>)
vykřikovat'	vyvolávat, povolávat
vykřikovat' (keho)	označovat, určovat viníka (<i>Vykřikovali ho zlodějem.</i>)
vykřísit' sa	uzdravit se
vykřít', -át'	okřát, uzdravit se
vykřívat', -řadat'	uzdravovat se (<i>Tož tu strýče vykřívajte!</i>)
vykřívjat' sebú	nakrucovat se, pyšnit se
vykšaltit' sa (M)	vystrojít se
vykštaltěný (M)	vystrojený
vykučit'	viz "vykučovat"
vykučovat'	vymýtit, vytrhat pařezy
vykudlit'	vytahat (za vlasy, uši)
vykúkat'	vykukovat, vyhlížet
vykúknúť	vyhlédnout
vykumfovať	vyhodit, vyprovodit (násilím)
vykúsat'	vystrnadit, vypudit
vykúšat'	vyzvídat
vykutat' (si)	vyhrabat ("pečeňáky" z popela)
vykvartýrovať	vystěhovat, vyhnat z bytu
vykvartýrovať (sa)	vystěhovat (se), vypovědět
vykyčkat'	vykudlat
vykydnúť	vyvrhnout
vykylnúť (kemu)	vyplístit, vynadat, vyhubovat
vykynožit'	vybít, zničit, vyhubit, vyplenit
vykynožit' horu	vymýtit nezralý les
vykýpat'	vykypět
vykysat'	vykysnout, zkysnout
vykysnúť	vykynout
vykysť	vykvasit
vykývaný	vyviklaný
vylajsňovaný	obložený lištami
vylamúzgat'	vylámat
vylápat' sa	vykálet se (řídkým)
vylapotat'	vyžvanit
vylátat'	nařezat (komu)
vylehnúť	vstát, opustit lůžko
vylépat'	nabít, nafackovat
výlet	vikýř ve střeše (též "schlopec")
vyletět'	vyběhnout
vyležet'	odbýt si šestinedělí, vyležet nemoc
vylézt'	vymotat se (z čeho); 2. prozradit (<i>Vylézlo to z něho.</i>)
vylhat' sa	lživě se vymluvit
vylíčený	vymalovaný vápnem

vyličít'	vybít, vymalovat (vápem)
vyliňat'	vypelichat, zbavit se zimní srsti
vyliškat'	nařadovat
vylízat' sa	okřát, zotavit se, sebrat se (z nemoci)
vyližd'úra	podlézavec, lichotník, "vlezdoprdelka"
vylna	vlna
vylnák	viz "vlňák"
vylněný	vlněný
vylochtat'	hltavě vypít
vyłomit'	vymámit z někoho (peníze)
vyložít'	vyprávět, vysvětlit, vypovědět
vyłúchat' sa	zmáčet se
vyłulat' (sa)	vypít (z láhve); 2. vymočit se (v dět. mluvě)
výlupek	ořech vyloupený ze slupky
vyłúpit'	udeřit, dát políček (<i>Jednu mu vyłúpíl.</i>)
vyłupnúť	vypít jedním douškem
vyłučít' (J)	vylouskat
vymakotít'	splést, říci něco hloupého, nejpapného (<i>Tys to ale vymakotíl.</i>)
vymalovaný	nakreslený
vymámit'	vyloudit
vymamlasít'	vyvést hloupost, něco nekalého
vymandrčít'	vymámit (lhaním)
výmasta	rozpuštělec, uličník, dareba, šibal, výlupek
vymastít'	vymastit (tukem); 2. vyvést (neplechu)
výmaz	vymazání dluhu u notáře
vymazat'	nanést "mazanicu" do pece
vyménit'	vyjmenovat
vymeno	vemeno
vymigat'	vystříhat
výmin	podmínka, poplatek
vymíňat' (sa)	vyhýbat se; 2. spotřebovat, vypočrebovat
výminka, -nek	výměnek
vyminút'	vyhnout se
vyminút' sa	minout se, nestřetnout se
vymiškovaný	vykleštěný
vymiškovat'	vykleštit
vymítit' si +	vymínit si
výmítka	vynášení v kartách
vymjágat'	vymačkat
vymładít'	vyrůst po spasení nebo pokosení (o trávě)
vymładít' sa (R)	omladit se, zmladit se (<i>Strom sa vymładíl.</i>)
vymłátěný	vymłácený
vymlet'	vymlít; 2. praštit (<i>přenes.</i>)
vymlet' sa	praštit sebou
vymłuvěný	omluvený
vymłuvít' (sa)	omluvit (se)
vymná	dojná, dobře dojící (s vyvinutým vemenem)

vymnúť	nabývať na mléce (u březích krav)
vymodliť sa	vysekat se (z problémů)
výmok	místo, kde dlouho stála voda
výmol	dolík vodou vymletý
vymrvit' sa	vymotat se (<i>Žalovali ho, ale on sa z teho vymrvil.</i>); 2. vypravit se na cestu
vymrznutý	vymrzlý
vymřelá dedina	vylidněná ves
vymšění	mechová výplň mezi trámy
vymšit'	vyplnit mezery mezi trámy mechem
vymudrovat'	vymyslet
vymustrovaný	vystrojený
vymustrovat'	vymyslet, připravit
vymustrovat' (sa)	vystrojít se, nastrojít se (směšně)
vymýkat' sa	vysmeknout se
vymyšlenosť	novota
vynachváliť (si)	vychváliť, vychvalovať
vynajít' (si)	objevit, nalézt, vynalézt
vynáloha	výloha, útrata
vynášat' sa	vyvyšovat se, vychvalovat se
vyndrovný	vandrující
vynést'	prozradit
vynést' sa	přestat snášet, ukončit snůšku (<i>Kura už sa vynésla.</i>)
vynešený	známý, vyhlášený
vyničit'	vyhubit, zničit
vyňuchat'	vyslídít, vyčenichat
vyňúrat'	najít, objevit, vyšťourat, vyčenichat, vyslídít
vyobíraný	vybraný, šikovný
vyobracaný	obratný, vycvičený
vyočísat'	vyšlehat (komu)
vyod'et' sa	svléci se
vyod'etý	svlečený (z oděvu)
vyodívat' sa (R)	vysvléci se
vyodpočinutý	odpočatý
vyoháňat'	napráskat, vyšvihat, nabít, nařezat (někomu) (<i>Vyoháňala mu methú.</i>)
vyokládat'	nařezat, nasekat, zbít
vyopálat'	vyčistit, oddělit plevy a slupky od zrna na "opálce" (<i>Vyopálaj dobre tú pohanku.</i>)
vyosliť	říci něco hloupého, hloupě prozradit
vyošívat'	nasekat, nařezat
vyožíhat (Z)	nabít, nasekat (komu)
vypadnúť z chuti	znechutit se, znelíbit se
vypakostit'	vyvést, provést (lumpárnu)
vypakovat'	vyhnat, vystěhovat, vyhnat z bytu (koho); 2. vybalit se
vypálenec (J)	prohnaný člověk
vyparuchnit' si	vydělat si málo (obtěžně)

výpasek	mzda bačovi a valachovi
vypasený	vykrmený
vypaskudit'	vyvést nepřístojnost, neplechu
vypasovat'	zúžit v pase
vypaščekovat'	vynadat
vypatkovat'	vyleštit, vyhladit
vypěkat'	pálit, žhnout ("slúnko vypěká")
vypékat (B)	vytápět pec
vypeřovat'	vybírat desky (ze stěny, z lopatek větrného mlýna)
vypchaný	vycpaný
vypchat'	vycpat
vypičúřený	nevkusně oblečený
vypičúřit' sa	obléci se nevkusně, směšně
vypídit'	odměřit pídí
vypiglovat'	vyžehlit
vypírat'	máchat prádlo po "zvářání v ľuhu"
vypírat' sa	vzpírat se, zapíráním se vyhnout obvinění
vypít'	vyzobat (<i>Ptáci vypili proso.</i>)
vypjádlit' sa	vyšplhat se
vypjat'	vypnout, vystrčit' (<i>Holú řiť naň vypjala.</i>)
vypláknút'	vypláchnout; 2. udělat si z někoho legraci
vyplakovat'	vyplachovat; 2. pádit, prchat, utíkat (<i>Vyplakováł, až v řiť patama hlobíl.</i>)
vypłanit'	učinit planým (pole); 2. zahubit, vyhubit
vypłantat' sa	vymotat se
výplata	daně a poplatky
vypłatit'	potrestat
vypłazit' (sa)	vypláznout (se)
vypłcnút'	vykálet se řídkým (o huse)
vypłcnúť	vypustit z úst nevhodné slovo
vypłehnit'	vyhubit (plevel, hmyz)
vypłéskat'	nabít, nařezat (dlaní)
vypłeščený	vytřeštěný
vypłeščit'	vytřeštit, vypoulit (oči)
vypłisklý, -lu-	snesený bez skořápky (o vejci)
vypłknút', -lusk-	snést vejce bez skořápky
vypłkotat'	vybrebtat, vyzradit, prozradit
vypłpotat'	vykecat, vyžvanit
vypłut'	vyplivnout
vypłzly	vypelichaný
vypłznút'	vypelichat
vypobízat'	po delším pobízení někoho přimět
vypočut'	vyslechnout
vypodobený	namalovaný
vypodobnit'	vylíčit, popsat (koho)
vypohodit' sa	vyčasit se
vypořádat' (sa)	vypłatit, vypořádat se; 2. nadat (komu)

vypořízovat'	vystrouhat pořizem
vypostávaný	odpočatý, odpočinutý
vypošcat' (si)	vypůjčit (si)
vypoščávat' si	vypůjčovat si
vyprášat'	vyprošovat
vyprášit' sa	vylétnout z úlu a zbavit se obsahu vnitřností (u včel)
vyprat'	vyhnat, vyhodit, vyštvat
vypravit' sa	odejít z domova jinam
vyprávjat'	vyprávět, vypravovat
vypravjat' sa	vypravovat se (kam), chystat se (<i>Vypravjali sa na rolu.</i>)
vyprávka, -janí	povídáčka, vyprávění
vyprdolit'	prozradit
vyprkotat'	vybrebtat, vyžvanit, vykecat
vyprostěný	natažený naznak
vyprostit' si	nadejít si (přímým směrem)
vyprubovat'	vyzkoušet
vyprúcat' sa	nakrucovat se, prsit se, naparovat se, nafukovat se; 2. prohýbat se, dmout prsa
vyprúčený	prohnutý, vypjatý v prsou; 2. nachýlený na stranu; 3. vydutý (dno sudu)
vyprúčit' (sa)	prohnout (se), zkroutit se, vyhnout se do strany
výprysk	výdut' těsta v prasklině upečeného pecnu (též "kuřenka")
vypryskovat'	pramenit, vystříkovat
vypsat' tvar	nakreslit tvar podle šablony
vypškaný	vyčpělý
vyptaný	vyžebraný
vyptat' (si)	vyprosit, vyžebrat (si) (<i>Vyptál si ju k muzidze. Nemá, než co si vyptá.</i>)
vyptávat' sa	vyzvídat, ptát se
vypucovat'	vyčistit
vypúcat' (sa)	vypínat, vystrkovat (břicho, zadek)
vypučit'	vypnout, vystrčit (<i>Vypučila naň holé grytí.</i>)
výpuk	prasklina na kůrce chlebové
výpust	pustina, pustota, samota (<i>Je tu jak na výpustě.</i>)
výpusta	smetisko, mrchoviště; 3. výtok náhonu
výpustek	krytý přístřešek u salaše
vypúšcat'	vypouštět, nevěnovat pozornost (<i>Jedným uchem poslúchám, druhým vypúščám.</i>)
vyrabovat'	vykrást zcela
vyracat'	vyhnout se (ven)
vyráčit'	sdělit, vyjevit, prozradit
vyráčit' sa	vyjevit se, splnit se (<i>Sen sa mu vyráčil.</i>)
vyrافیčit'	vyvést (komu co), ztropit si z někoho žert
vyráčhat' sa	vymáchat se
vyrátat'	vypočítat
vyrátat' (sa)	vypořádat se, vyrovnat se, zaplatit dluh
vyrážaná samétka	lemovka sametová vzorovaná

vyražený	vystřelený
vyrazit' sa	oteplít se, být slunečno (<i>Jak sa vyrazí, drozd zpíve aj v zimě.</i>)
vyredykát'	vystěhovat, vystrnadit
vyrévat'	vyzpěvovat, vykřikovat
vyrgatý (J)	zavalitý
výročitý	výroční
vyróchat'	nařezat (komu)
výrost	výchova schovance, schovanky (<i>Byla tam ve výrostě.</i>)
výrostek	chlapec, který vyšel školu a není ještě odveden (nadávky: "ocloň, oplán, zdoroň, súpora, netús, sotor, chaláň, tumaja, božemůj, po'áplo, cogáň, caloň, snohál, územek, drlín, vyzíblina, cmajdálek, tlama")
vyrozprávjat'	domluvit (komu)
vyrozumnění	oznámení ústní nebo písemné
vyrúbat'	vykácet, vymýtit, vysekat
vyrúbat' (kemu)	vypráskat, nabít někomu
vyrúpat'	vyhlodat
výrva	průrva, vyplavená zemina
vyrvajs	hřmot, hluk
vyrvat' sa	vytrhnout se, vyškubnout se
vyrychtovat' sa	vyšňořit se, přistojit se (směšně)
vyrýpit'	vyrýpnout
vyrypovat'	jít rychlým, pružným krokem; 2. provokovat
vyrývat'	vyrývat; 2. provokovat
vyřácat'	nabít někomu
vyřádzat' +	řádit, ubližovat
vyřída	vyřízení, projednání
vyřídilka	výmluvnost, výřečnost
vyřídít' sa	vyrovnat se, dohodnout se (<i>S tebu sa šak vyřídí, jak v noci z řiťú.</i>)
vyřídít' sa nečím	porozumět něčemu
vyřknút' si	řící si o něco
vyřváňat'	vyzpěvovat, vykřikovat (hrubě a hlasitě)
vyřvávat (B)	viz "taráňat"
vyscaný	vymočený (bez moči); 2. vypočítavý, lstivý
vyséct'	vyséci (kosou)
vysednúť (na keho)	zasednout si (na koho)
vysednúť hubú (na keho)	pustit se do někoho, domlouvat důrazně
vysednúť si	zasednout si (na koho), osopit se
vysemenít' sa	vyrůst z nesetého semene
vyschnutý	vyschlý
vysírat' sa	chlubit se, vytahovat se
vysísat'	ukazovat se, vyhlížet, vycházet (<i>Plamének enem tak vysísál. Šúňko už vysíslo.</i>)
vysklepit'	zaklenout (sklep)
výskočky	první frakce při pálení slivovice

výskoky	drobty másla v podmásli
výskyd'	hromada kamení sesbíraná na poli, uložená na jeho kraji
vyslečený	vysvlečený, bez obleku (svrchního šatu)
vyslepičit	vyzradit, říci vše jinému
vyslopat'	vypít, vychlastat, vychlemstat
vyslučkovat' sa	rozvázat se, vyvléci se
výslužek	jídlo, výslužka z hostiny
vyslúžit'	posloužit
vyslúžit' (si)	vysloužit si
výslužka	dar koláčů ze svatby nebo drobů ze zabíjačky (obyčejně 1 jitrnice, 1 jelito, 1 klobása)
výslužka (B)	zabíjačkové pohoštění sousedů (obv. "jelito, jitrnica, klobása, podbradek, prdelačka, kyselica")
vyslzet'	vyplakat se
vysmyčit'	vytáhnout (věci), vytrhat
vysmýkat'	nabít, nařezat (řemenem)
vysnážit' sa (J)	vykálet se
vysnúť sa	vylézt, vysunout se (z díry)
vysnúvat' sa	vylézat, sunout se
vysrat' sa	vykálet se; 2. ztratit zájem, opustit (<i>pejor.</i>)
vystasit' sa	objevit se, ukázat se, objevit se náhle (<i>Znenadohy sa vystasil.</i>); 2. předložit, vytasit se
vystát'	vydržet (bolest, nepohodu, trápení); 2. vychladit nadojené mléko a oddělit smetanu (ve "srúbku")
výstavek	semenáč, strom ponechaný v rubisku
vystavit' prácu	vyrobiť, dokončit práci
vystíbat'	nabít, nařezat (/komu)
vystihnút'	porozumět, přijít na kloub, poznat, správně rozeznat (<i>Nemožu tomu vystihnút'.</i>)
vystihnút' (kemu)	potrestat (někoho)
vystrájat'	vyvádět, dovádět, chovat se nepřístojně
vystrážit'	vyslídit, vyšpehovat
vystřkat'	vyčítat
vystřkat'	předhazovat, vystrkovat; 2. pomalu splácet (<i>Vystřkala ně, že su zavítka. Vystřkali nám to po rýnském.</i>)
vystrkovat'	vytýkat, vyčítat
vystrójit'	uspořádat (svatbu, pohřeb)
výstruh	klínová rýha v šindelů hluboká 2-3 cm, do níž se vkládá "střela"; 2. nástroj, jímž se drážka vystruhuje
výstruh	drážka v silnější dlouhé straně šindele; 2. bití, nářez
vystrúhat'	vyškrabat, odstranit hnůj zpod nohou dobytka ve chlévě; 2. vyšlehat
vystřílat'	nafackovat někomu
vystřízbět'	vystřízlivět
vystúpený	vystouplý
vystúpit' (si)	vystoupit, vysednout
vysúšat'	vysušovat

vysvíjat'	napráskat, vypráskat (<i>Až vám nevysvíjám!</i>)
vysvlékat' farářa	přijít pozdě do kostela na mši
vysypat' sa, -sý-	vysemenit se (přezrálé obilí na poli)
vysýsat'	vyhlížet, vystrkovat hlavu (namátkou)
vysýsnút'	vyhlédnout (s natažením krku)
vysysovat'	vyšlehávat (plamínek); 2. vycházet (slunce); 3. vyhlédat, vyhlížet (nenápadně)
vyšajtaný	vyběhaný, opotřebovaný
vyšástat'	vytlouci zrna z klasů před mláčením; 2. vyšlehat někomu (metlou)
vyščágat'	vystříkat
vyščehlat'	vykotlat, dřením porušit
vyščeračný	posměvačný
vyščérat' sa	viz "vyškérat' sa"
vyščéřit'	vycenit (zuby)
vyščéřit' sa	vysmát se, posmívat se
vyščeřovat' sa	vysmívat se, posmívat se
vyščířat', -tírat' sa	viz "vyškérat' sa"
vyščrbený	řídký
vyščrbený (B)	poškozený na ostří, uštíplý, vylomený, zatupený (nůž, sekera), (viz též "vyštrbený")
vyščrknút'	vylít (prudce), vystříknout
vyščuhraný	vyschlý, okoralý, vyprahlý, sešlý (<i>Byla už od téj trampoty jakéjsi celá vyščuhraná, jak ty kvonty.</i>); 2. okousaný; 3. vyhublý
vyščuhrat'	okorat, vyschnout; 2. okousat, ohrýzt (od myši)
vyščury mn.	posměch
vyščúrat' sa	vysmívat se
vyšěj	výše
vyšibat'	vyšlehat někomu (prutem, pomlázkou, koštětem)
vyškeřák	sedmihlášek ("též posměváček")
vyškérat' sa	vysmívat se, posmívat se (škodolibě), pošklebovat se
vyšklébený	vysmívaný
vyšklébjat' sa	vyšklebovat se
vyšklebovat' sa	pošklebovat se
vyšklhnút'	vyklouznout
vyškobrtit' (sa)	vyvrátit (se), převrátit (se)
vyškopit'	vyklestit berana
vyškratat' sa	vyhojit se, ubránit se nemoci
vyškřečet', -čat'	vysedět (vejce)
vyškrékat' sa	vyřvat se
vyšmajdaný	viz "vyšmatlaný"
vyšmatlaný	vychozený, chůzí opotřebovaný
vyšmátrat'	vyhmatat, vyšťourat, vytáhnout, nalézt (po delším hledání)
vyšmigat'	vyšlehat (při pomlázce)
vyšňa	višně
vyšník	větrák (díra) v dřevěném stropě
vyšňupat'	vyčenichat
vyšný, -ní	horní

vyšošřňat' sa	vymočit se
vyšpalúdat'	najít
vyšpárat'	vydloubat, vyšťourat, vyštrchat
vyšparovat'	vyrýpávat, vyšťourávat
vyšpekulovat'	vymyslet
vyšpihlaný	vyřezaný, vyhlazený
vyšpihlat'	vyřezat dřevo nožem (neuměle)
vyšpitýrovat' (Vi)	vypozorovat
vyšpónovat' (sa)	vypnout (se)
vyšprtít' (si)	vymknout (si) (<i>Vyšprtít si nohu.</i>)
vyšprtnút'	vyklouznout, vypadnout
vyšprtnút' sa	vytrhnout se
vyštafirovat' sa (z n.)	obléci se svátečně, nastrojít se (přehnaně)
vyštárat'	vyrýpat, najít
vyštengrovat'	vydráždit, rozčítit, vyprovokovat
vyštráfát'	viz "poštráfát"
vyštragať' (sa)	vyštrchat (se)
vyštrachat'	vytáhnout, najít (bezděčně), vynést na světlo
vyštrachat' sa, -ga-	odejít s nevolí
vyštrbený	vylomený, vylámaný (bez zubů)
vyštrbit'	vylomit zub na ostří nože nebo sekery
vyšúlat'	vykoulet
vyšústat'	vyšlehat, přetáhnout (koštětem)
vyšústnút'	vyšplíchnout, vychrstnout
vyšvácat'	napráskat, nařezat, našvihat
vyšverdit' (M)	vyšťourat, vybrat (z úkrytu)
vyšvihnúť sa	dostat se na významné místo
vytáčat'	vytáčet sukno na válec z košenilové barvy v kotli
vytáčat' sa	tancovat
vytáčka	beseda
výtah (Z)	prostor v "sušírni" k manipulaci s "lésama"
vytáhnút' sa	vyrůst
vytahovat' (na kom)	vyzvídat
vytajít' sa	prozradit, nezachovat tajemství
vyťakotat'	vyžvanit
vyťalúpit' sa	nachomýtnout se, zjevit se (znenadání)
vyťamotat' +	vyzradit
vytančit' (sa)	vytancovat se, dosyta užít tance
vytasit' sa	objevit se
vytát'	objevit se po roztátí sněhu
vyťat'	vysekat, vykácet, vytnout, udeřit, praštit; 2. vrazit (pohlavek)
vyťatý	vyrubaný
výtěra (M)	vytřené, vytlučené snopy obilí
výtěry mn.	zrní nebo klasy, které se na poli vytrousí
vytesat'	vytesávat prohlubeň pomocí "pantůčku nebo kopačky"
výtěžit'	získat, vytěžit

vytínat'	vytínat pantokem záseky ve směru let
vytírat'	vylučovat tuk nárazy ze syroviny do syrovátky
výtisk	stlučené vyprané máslo tvarované ve formě
vytklý	vymklý
vytknút' si	vykloubit si, vymknout si
vytlet (Z)	vyhládnout
vytlúct'	vytlouci varlata beranů (bolestivější a surovější operace než vykleštění)
výtluč	jamka, kolej v cestě (vyježděná)
vytlúkat'	vytloukat (podešve na cestě, píšťalku z vrbového špalíku)
vytlý	vyrubaný
vytorovat'	vystopovat
vytořit', -ovat'	vystopovat
vytragať sa	vnést, vyklidit (před odchodem)
vytrápit'	vyškemrat, vyvzdorovat
vytratiť sa	zmizet, vymizet, odejít nepozorovaně
výtrh	svah prudce stoupající (též "výtržek, výtržisko")
vytrhovat' (F)	vytahovat dřevo nahoru z nepřístupných míst k cestám
vytrmbúlat'	vyzradit, prozradit
výtrpy mn.	soužení, utrpení (<i>Má s ním výtrpy.</i>)
vytrtaj	člověk oblečený po městu (směšně)
vytrtat'	nasekat, nařezat (komu)
vytrúbit', -belit'	vykecat, prozradit
vytrúsit'	vytrátit nepozorně, ztratit, vytrousit (<i>Hledám křiváka, desi sem tě ho vytrúsil.</i>)
vytrúsit' sa	zapomenout (<i>Vytrúsilo sa mu to z paměti.</i>)
výtržek, -isko	viz "výtrh"
vytržkat'	vybrat, oddělit
vytrěpat'	ztratit
vytrěpat' míšek	viz "vytrěpat' sa"
vytrěpat' sa	vysemenit se, onanovat
vytrípjat'	vytrěpávat; 2. vytýkat, vyčítat
vytrítý	vymnutý, vybraný z lusků
vy'uhýkat'	předznamenávat někomu smrt
vytvárat'	vymýšlet, vybírat
vyučení	vycvičený (pes)
vyvád'at'	dovádět, vyvádět, tropit, žertovat, skotačit; 2. vypravovat
vyvád'at' pestvo	provádět skopičiny
vyvalašený	vykleštěný
vyvalašit'	vykleštit
vyválat' sa	zbavit se (<i>Vyválal sa z dluhí.</i>); 2. vyklubat se (z vajec)
vyvalený	vytrěštěný
vyvalit'	vykulit (oči); 2. říci nevhodně, prozradit
vyvalit' (sa)	převrátit (se), vyvrátit (se)
vyvázané (VK)	šátek
vývažek	rozdíl živé a čisté váhy zvířete
vyvážit (Z)	vypáčit

vyvazovačka (R)	šátek bílý vyšíváný
vyvazovat'	utíkat
vyvažovat'	ustavovat do vodorovné polohy
vyvedenci	ptáci vyvedení z hnízda
vyvěřit' si	vypůjčit si, vzít si na úvěr (dát na úvěr = "zvěřit")
vyvést' (sa)	vyvést mláďata, vyletět z hnízda
vyvést' sa (na kom)	pomstít se (komu)
vyvetit' (sa)	vyprostit, vymanit, vysvobodit (se)
vyvětrat' si hubu	vymluvit se
vyvláčet'	vynášet, vytahovat (nahoru)
vyvléct' (sa)	vyvléci (ven, nahoru); 2. vyprostit se
vyvléct' sa (R)	vysvléci se
vývoz	úvoz
vývrat	vyvrácený strom; 2. příkrý, křivý svah (kde se zvrací vozy)
vývrat', -ek	vývrat, polom
vyvrátit'	vrátit drobné peníze; 2. vyvrátit, zvrátit
vyvrátit' sa	padnout naznak a zemřít (<i>pejor.</i>)
vyvrázit'	vypustit teplo častým otevíráním dveří
vyvrbit'	provést, udělat něco nepřístojného (<i>Cos to vyvrbíl!</i>)
vyvrbit' sa	stát se (<i>Nepřišel, cosi sa mu vyvrbilo.</i>)
vyvrhnút' sa	odvrhnout (se), zřici se (<i>Vyvrhnúl sa ze svéj rodiny.</i>)
vyvrťaný	vyvrťaný
vyvrzat'	vypustit teplo (častým otevíráním dveří)
vyvrznút'	uniknout
vyvrznút' (sa)	odejít, vyběhnout z domu (jen nakrátko), vytratit se, odejít nepozorovaně (<i>De sa enom vyvrzł a.</i>)
vyvrísknút'	zaječet, vrísknout
vyvrískovat'	vykřikovat, pokřikovat (hlučně)
vyzajímat'	vyšlehat, nabít, nasekat (někomu)
vyžaplat'	vyškemrat
vyžat', -žnút'	vyžnout (srpem)
vyžbrúňat'	vyžbryndat
vyzbyť	vydědit
vyždárat'	vyšťourat, vyšťárat
vyždarovat'	vyšťourávat; 2. šťourat, rýpat, kritizovat
vyzdravnút'	okřát
vyždúrat'	vyždúchat, vytlačit, vystrnadit, vystrkat
vyzdvihnúť	zřídit, vystavět (chalupu, hospodu)
vyzeľňat'	zazelenat se
vyzerat' (ze s.)	vypadat
vyžgárat'	vyšťourat, vydrápat
vyžgemrat'	vyškemrat, vyprosit
vyžglýňaný	běháním, pobíháním unavený
vyžgráňat'	viz "vyžgřanit"
vyžgrňat'	viz "vyžgrněť"
vyžgrněť	vyškemrat, vyloudit
vyžgřanit', -něť	vyloudit, vymámit

vyzgumat'	vyzkoumat, prozkoumat
vyžhrat'	vyjíst, vypít (<i>zhrub.</i>)
vyzíblina	vyzáblost; 2. vychrtlý člověk
vyzíblý	vyzáblý, vyhublý, vychrtlý (od nemoci, bídy)
vyziglit'	vymydlit, spotřebovat mnoho mýdla
vyžihat'	pálit mrazem, studit větrem
vyzimený	vychládlý (světnice v zimě)
vyzimovaný	vymrzlý
vyzimovat'	vyhynout zimou
výžinek	odměna najatému ženci v naturáliích
výžinka	práce námezdná o žních (<i>Šel do Rakús na výžinku.</i>)
výžinkář, -ka	velkostatku a najímá žnice (obv. z Valašska); za to dostává od majitele obilí z každého 10. mandele, jímž platí "žnečkám a žnečům"
výžinky	žně
vyzír	okénko vyříznuté do "lomenice" (různých tvarů)
vyzírát'	vyhlížet, vyhlídat
vyžit'	vyjít s penězi
vyžit' z choroby	okřát
vyzkusený	vyzkoušený
vyzlatěný	zlacený
vyzléct' sa	svléknout se, vysvléci se (ze všech šatů, nebo pouze z kabátu)
vyzmětat'	konat ledabyle, nedůrazně (<i>Všeckému jednak vyměťá.</i>)
vyzpívat'	vynadat
vyzpovídat'	vyslechnout, vyzvědět, násilím přinutit k výpovědi, vyzpovídat; 2. vyčinit někomu
vyzpytovat'	zjistit, vyzkoumat, stanovit
vyžúchat'	vymáchat prádlo
vyzunknúť	vypít najednou, vyloknout
vyžut'	viz "vyžvat"
vyžut' sa	lézt ven, vysmeknout se (<i>Podšívka sa vyžúvá z kabáta.</i>)
vyžúvat'	vracet žrádlo na přežvýkání (u krávy)
vyžvachtat'	vykecat
vyzvánať	vyzvánět
vyžvat'	vyplivnout
vyzvědovat'	vyzvídat
vyzvléct' (sa)	svléci (se)
vyzvónit'	vyzradit; 2. roznést (pomluvy)
vyzyngat'	natlouct někomu
vyzýpat'	vyjít namáhavě do kopce
vzácná nevěsta	bohatá nevěsta
vzat'	dát se, mít, vzít ("vzáł si za zvyk" - byl zvyklý; "vzała ho smrt" - zemřel; "vzáł sa na vojnu" - dal se; "vzała chuť na zelé" - měla chuť; "vzali to v řeč" - mluvili o tom)
vzatek	tržba, zisk, kořist
vzátka	užitek, prospěch, příjem z poplatků
vzbíknúť	vzplát

vzbúra	povstání
vzbúrca	povstalec
vzdělaný	obdělaný
vzdorovník (Vi)	vzdorovitý člověk
vzejítý	vzešlý
vzhled	ohled ("v mnohém vzhledě" - v mnoha ohledech, případech)
vzhod	východ (slunce)
vzít'	vzít, odejmout
vzít' do špety	vzít mezi palec, ukazováček a prostředníček
vzít' na paškál	vzít k vypořádání, k zodpovědnosti
vzítý	vzatý
vzkřiknút'	vykřiknout, vzkřiknout
vzpříkat' sa [v/f]	vzpouzet se, vzpírat se, přít se
vžúvat'	krmit zobákem (hořubi "vžúvajú" zrna holoubatům)